

СИЛАБУС КУРСУ

ІСТОРІЯ СУЧАСНОЇ МУЗИКИ

Освітній ступінь «Бакалавр».

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво».

Освітні програми:

«Музичне мистецтво естради»,

«Звукорежисура», «Спів,

«Інструментальне виконавство за видами».

Мова викладання: українська.

Керівник курсу

Криницький Володимир Семенович

викладач першої кваліфікаційної категорії

Контактна інформація:

vkrynytskyi76@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

- **Прореквізити дисципліни:** теорія музики, сольфеджіо.
- **Постреквізити дисципліни:** аналіз музичних творів.

Призначення дисципліни

Дисципліна «Історія сучасної музики» належить до дисциплін професійного спрямування й призначена сформувати в студентів **комплекс професійних навичок**, а саме вміння вільно орієнтуватися в основних етапах розвитку музичної культури ХХ — ХХІ століття, її авторських стилях, стильових напрямках; вміння проаналізувати музичні твори, що вивчаються, в аспектах їх стильової і жанрової приналежності, ідейного та образного змісту, музичної мови, форми, драматургії, новаторських рис, їх значення у творчості композитора і для розвитку музичного мистецтва загалом; вміння ідентифікувати на слух музичний фрагмент; вміння розповісти в усній чи письмовій формі з використанням професійної музичної термінології про вивчений музичний твір. Все це є вагомою складовою формування професійного музиканта з широким кругозором та глибоким і складним мисленням.

Протягом вивчення предмету студенти набувають такі фахові **компетентності**, як здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва, взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії музичного мистецтва, професійні знання та навички в процесі творчої діяльності, базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, широкий спектр міждисциплінарних зв'язків ; здатність володіти науково-аналітичним

апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності, здатність оперувати професійною термінологією.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальних компетентностей:

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Вивчення навчальної дисципліни «**Історія сучасної музики**», повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Музична література” є формування у студентів мистецько-історичного мислення, отримання ними знань з історії розвитку музики ХХ — ХХІ століття, розкриття сутності музичного мистецтва й закономірностей його розвитку, як загальних, так і специфічних, притаманних різним національним культурам; сприяння естетичному розвитку студентів.

Зміст і структура курсу

Протягом одного семестру вивчення навчальної дисципліни “Історія музики ХХ — початку ХХІ століття” студенти закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички, отримані на базі освітньої програми

молодшого спеціаліста, а саме продовжують вивчати авторські стилі, стилі напрямків та шкіл, аналізують найяскравіші музичні твори, поповнюють базу відомих слуху музичних тем, розширюють та поглиблюють теоретичні уявлення про композиторські техніки та естетику музичного мистецтва XX — XXI століття загалом.

III семестр

№ тижня	Назва теми	Год.	Завдання для самостійної роботи
1,2	Тема 1. Загальна характеристика розвитку музики в першій половині XX століття. Урбанізм, футуризм в музиці. Творчість композиторів “Французької шістки”.	15	Реферат за темою програми
3,4,5	Тема 2. Експресіонізм, неофольклоризм, неокласицизм у музиці першої половини XX ст.	15	Записати тези в опорний конспект. Підготовка до опитування
6,7	Тема 3. Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).	15	Записати тези в опорний конспект. Підготовка до опитування
8,9	Тема 4. Симфонічний жанр у творчості українських композиторів першої половини XX ст.	15	Проаналізувати та підібрати наукову літературу за темою програми. Написати опорний конспект
10,11, 12	Тема 5. Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.	15	Проаналізувати та підібрати наукову літературу за темою програми. Написати опорний конспект
13,14	Тема 6. Музика композиторів-шістдесятників.	15	Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури. Зинькевич Е.С. Симфонические гиперболы. О музыке Евгения Станковича. Холопова В., Чигарева Е. Альфред Шнитке.
15	Тема 7. Сучасні тенденції зарубіжної та української музики.	15	Класифікувати концертні програми останнього року фестивалів “Київ Музик Фест”, “Контрасти”, “Два дні і дві ночі”.
16.	Семінарське заняття	15	Робота з методичною та науковою літературою

Самостійна робота проводиться студентами щотижнево і спрямована на закріплення та поглиблення пройденого на лекційних і семінарських заняттях матеріалу. Кількість годин на виконання: для денної форми навчання — 56 год.; для заочної форми навчання — 102 год.. Поточний

контроль однієї теми здійснюється на наступному занятті після її завершення.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми
1	Експресіонізм, неофольклоризм, неокласицизм у музиці першої половини ХХ ст.
2	Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).
3	Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.
4	Музика композиторів-шістдесятників у країнах Радянського Союзу.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Теми самостійної роботи	денна форма	заочна форма
Тема 1. Загальна характеристика розвитку музики в першій половині ХХ століття. Урбанізм, футуризм в музиці. Творчість композиторів “Французької шістки”.	7	12
Тема 2. Експресіонізм, неофольклоризм, неокласицизм у музиці першої половини ХХ ст.	7	12
Тема 3. Творчість американських композиторів (Ч. Айвза, Дж. Гершвіна).	7	12
Тема 4. Симфонічний жанр у творчості російських та українських композиторів першої половини ХХ ст.	7	12
Тема 5. Повоєнний авангард в західноєвропейській музиці.	5	12
Тема 6. Музика композиторів-шістдесятників.	5	12
Тема 7. Сучасні тенденції зарубіжної та української музики.	5	12
Семінарське заняття	13	18
	56	102

Рекомендована література

- Басова А. Концепт музики в соціологічній теорії ХХ століття. А. Г. Басова // Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки. - 2015. - Т. 174. - С. 40-45. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NaUKMA_s_2015_174_8B
- Бобул І. Жанрові форми та стильові конотації вокальноестрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2018. 219 с.
- Бойко О. Українська масова музика: етапи розвитку, національні особливості: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2017. 215 с.
- Бодак Я., Казакевич Ю., Джензен Д. Історія музики. Від витоків до сучасності. Частина 1 Вид. МІВС., 2015., С. 312
- Васильєва Лариса Леонідівна. Рок-музика як фактор розвитку культури другої половини ХХ століття: Дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / Київський національний університет культури і мистецтв. – К., 2004
- Вороновська О. В. Музичний жест в науково-поняттєвій системі музики:

- історія та сучасність / О. В. Вороновська // Науковий вісник “Музичне мистецтво і культура”. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип.30. Кн. 1. – С. 57-64.
7. Дружинець М. І. Естрадне музичне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століття як фактор євроінтеграції української культури: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2021. 226 с.
  8. Зосім О. Сучасні українські авторські збірки духовних пісень як чинник розвитку національної духовно-пісенної традиції. Культуротворчість в системі сучасної гуманітаристики: м-ли 1-ї Всеукр. наук.-практ. міждисципл. інтернет-конф., присвяч. 145-річчю від дня народження Лесі Українки, Київ, Дніпро, Слов'янськ, 16 лютого 2017 р. Слов'янськ, 2017. С. 138–143.
  9. Конвалюк У. В. Персонологічний дискурс вокального мистецтва української естради 70-х років ХХ – початку ХХІ століть: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Івано-Франківськ, 2020. 328 с.
  10. Корній Л. П., Сюта Б. О. Історія української музичної культури. — К.: Музична Україна, 2014. 608 с.
  11. Корцова О. Музичний модернізм як *terra cognita*: монографія. К : Муз. Україна, 2020. 490 с.
  12. Манько С. Тенденції розвитку сучасної української рок-музики за її різновидами та специфіка виконавської манери вітчизняних рок-співаків., Актуальні питання гуманітарних наук., мистецтвознавство Вип 36, том 2, 2021
  13. Маркова О. Герменевтичний зріз музичної культурної соціології // Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2019. № 1. 235 - 241.
  14. Откидач В. Естрадний спів і шоу-бізнес : навч.-метод. посіб. / Володимир Откидач. – Вінниця : Нова книга, 2013. — 368 с.
  15. Откидач. В. М. Рокмузика і світовий художній процес: Моногр. /В. М. Откидач; Харк. держ. акад. Культури –Х., 2005. – 294 с. – Бібліогр.: с. 255–277.
  16. Першин Р. Енциклопедія поп-музики: 70-і (серія публікацій на 7-й стор. Газети «П'ятниця»(Київ) у 1997–1998 рр.)
  17. Пістунова Т. В. Стильовий синтез у сучасній естрадній інструментальній музиці / Т. В. Пістунова, Г. Г. Постой // Молодий вчений. – 2017. – № 11 (51). – С. 618–621.
  18. Піщалов Р., Андрій Орел та інші. Аутсайдер. Збірка статей про сучасну музику. — Київ: Бихун В.Ю., 2023. — 183 с., іл.
  19. Ракітянська, Л. (2020). Історія світового музичного мистецтва в контексті взаємозв'язку емоційного та раціонального. Освітологія, (9), 21–28. <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2020.9.3>
  20. Самая Т. В. Базові засади естрадного мистецтва // Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр. Київ: Міленіум, 2012. Вип. 21. С. 219–226.
  21. Самая Т. В. Естетичні проблеми саунду у естрадному вокальному

- виконавстві // Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство: наук. журн. Київ: Міленіум, 2015. № 2 (5). С. 193–199.
22. Самая Т. В. Основні тенденції розвитку вокального мистецтва естради України 60- 70-років ХХ століття // Вісник НАКККіМ: зб. наук. пр. Київ: Міленіум, 2017. Вип. 3. С. 133-137.
23. Симоненко В. С. Українська енциклопедія джазу / Володимир Симоненко. – К. :Центромузінформ, 2004. – 232 с.
24. Самойленко О. Часові епістеми музики і темпоральні категорії історичного музикознавства // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2017. №3 (36). 99 – 109
25. Сучасна музика в сучасному світі : хрестоматія / укл. М. А. Моїсеєва (відп. ред.), С.В. Олійник, О.В. Плотницька. – Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – 79 с.
26. Терентьев Д. Д. Мелодик-рок в музиці 80-х років ХХ сторіччя: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2018. 212 с.
27. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез: монографія. Київ: Ліра-К, 2017. 204 с.
28. Тормахова В. М. Характерні риси української поп-музики кінця ХХ – початку ХХІ століть. Університетська кафедра. Культурологія. Аксиологія. Філософія. Етнологія. Дискусії. Рецензії. Анотації: альманах. Київ: КНЕУ, 2014. Вип. 3. С. 165–172.
29. Тормахова В. М. Еволюція куплетної форми в рок- та попмузиці. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2020. № 3. С. 226–230.
30. Тукова І. Ніна Герасимова-Персидська: «Музика, що завжди звучить навколо нас...» / І. Тукова // Музика. – 2013. – №2. – С. 8–11.
31. Форнадейл Піт. Історія рок-н-ролу // «Всесвіт» (Київ). – 1989. –№ 8. – С. 150-162, 176-182; – №9. –С. 147-160, 172-179; – № 10. – С. 170-192.
32. Ясіновський Ю. Музикологія в сучасному науковому дискурсі або: чи наука про музику може стати університетською дисципліною в Сучасній Україні / Юрій Ясіновський // Наукові записки УКУ. – 2015. – Ч. 7 : Історія, вип. 2. - С. 27-48.

Допоміжна література

1. Вавшко І. В. Музична поетика рок-балади: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2019. 213 с.
2. Горюхіна Н. О. Симфонізм Л. М. Ревуцького. К., 1965. 79 с.
3. Зав'ялова О., Ярко М. Сучасні алгоритми тлумачення історії музики: епістемологічний дискурс. The culturology ideas. 2022. №22., с. 8
4. Коробецька С. Ю. Жанрово-стильовий синтез як ознака сучасної вітчизняної оркестрової музики / С. Ю. Коробецька // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : зб. наук. Праць звітної-наукової конференції викладачів університету за 2012 рік, 9–10 лютого 2013 року / укл. Г. І. Волинка, О. В. Уваркіна, О. П. Ємельянова. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – С. 60–62.

5. Кравченко А. І. Феномен міжжанрової діалогічності в камерноінструментальній творчості українських композиторів: кінець ХХ – початок ХХІ століття / А. І. Кравченко // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2016. – № 4. – С. 90–94
6. Кулага Т. О., Сегеда Н. А. Сучасне естрадне вокальне виконавство у вимірах принципу культуровідповідності. Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU: collective monograph. Riga: Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. P. 257–272.
7. Лазарєв С. Г. Електронна музика як соціокультурне явище (друга половина ХХ – початок ХХІ століть): дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2018. 241 с.
8. Левко В. І. Дихотомія індивідуального і колективного у сольному та ансамблевому естрадному вокальному виконавстві. АРТ-платформа: науковий альманах. Київ: Вид. дім Дмитра Бураго, 2020. Вип. 1. С. 367–380.
9. Мозговий М. Засоби коригування впливу масової естрадної музики. Культура України. Харків: ХДАК, 2009. Вип. 27. С. 240–248.
10. Мозговий М. Популярність естрадної музики: механізми формування // Мистецтвознавчі записки. Київ: Міленіум, 2009. Вип. 15. С. 23–29.
11. Мозгова О. М. Творчість Миколи Мозгового як явище української масової музичної культури: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2013. 204 с.
12. Овсянніков В. Г. Поп-рок як репрезентативний напрям сучасної української музичної культури: монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 160 с.
13. Палійчук А. В. Мистецький доробок Володимира Івасюка у вимірах української музичної культури другої половини ХХ століття: історико-біографічний аспект: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2018. 248 с.
14. Палкіна І. І. Жанроутворення у рок-мистецтві: міжвидові та внутрішньовидові взаємодії: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Київ, 2017. 16 с.
15. Путішина Л. Проблеми жанрової класифікації у педагогіці мистецтва / Л. Путішина / Проблеми підготовки сучасного вчителя. – 2013. – № 8(1). – С. 94–99.
16. Яковенко Петро. Порочне коло [рок-музика] // «Всесвіт» (Київ). – 1984. – № 1. – Стор. 158-161.
17. Ярмо, М. І. (2010). Методологічні рефлексії та алгоритми постмодерної музикознавчої свідомості: архітектоніка світу музики. Епістемологія світу музики. В 2-х томах. Том 1. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. 631 с.
18. Ярмо, М. І. (2018). Психологія музичної діяльності. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. 269 с.
19. Ясюк Т. Обрядовість в етно- та попкультурі: соціально-історичний аспект.

Народна творчість та етнологія №4, 2022р. Національна академія наук України та Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України С. 89-94

20. Ясюк Т. Український музичний фольклор у розвитку української розважальної культури другої пол. XIX – початку XX ст. с.35 Культура і сучасність : альманах. 2022. № 2. Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. Вип. 42 / упоряд. і наук. ред. В. Г. Виткалов; редкол.: Г. П. Чміль, О. С. Афоніна, С. В. Виткалов та ін. ; наук.-бібліогр. редагування наукової бібліотеки РДГУ. Рівне : РДГУ, 2022.

Інтернет джерела

1. Андрій Фісунов. Український джаз сьогодні, учора та завтра <https://www.neformat.com.ua/articles/jazz-2.html>
2. Новий український джаз. Чому всім варто послухати дебютний альбом Pokaz Trio https://liroom.com.ua/reviews/listen_to_pokaz_trio/
3. <https://nachasi.com/music/2021/08/05/navchytysya-history-of-music/>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=0QWMcrSkwc0>
5. <https://www.youtube.com/watch?v=HBX-o7N1GPk>
6. <https://www.youtube.com/watch?v=oTf5qi2J6PM>
7. <https://www.youtube.com/watch?v=QugLFzedHzk&list=RDEMOA5-j4b2ZG9MEuY4qxCCiA&index=2>

Політика навчальної дисципліни

Контроль якості знань студентів. Проводиться на першому занятті (вхідний контроль), протягом всього курсу навчання (поточний контроль), в кінці кожного змістового модуля (модульний контроль) та в кінці курсу (екзаменаційний контроль).

Форми контролю: індивідуальне та групове опитування, слуховий аналіз, тестування.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	3	30
семінарські	1	10
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	5
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	2	10
Презентація	1	5
Реферат	1	5
Есе	1	5

Модульна контрольна робота	1	30
Разом	11	100

Політика оцінювання. Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином: поточне письмове тестування — 20 балів, семінарські заняття — 35 балів, модульна контрольна робота — 45 балів. Разом — 100 балів.

Шкала оцінювання студентів:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
74-81	задовільно	
64-73		
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика перескладання. Перескладання кожної з форм поточного контролю здійснюється за бажанням студента один раз зі зниженням оцінки на один бал від отриманого результату за чотирибальною системою оцінювання. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика академічної доброчесності. Списування під час поточних занять, контрольних робіт та екзамену заборонені.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчального процесу, що дозволяє набрати в кінці курсу необхідну кількість балів. З об'єктивних причин (напр., хвороба) навчання може відбуватися в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.